

Krátky španielsko-slovenský glosár pojmov z oblasti azylu a migrácie: 1. časť A – M

Jana Michalčíková, Filozofická fakulta PU, jana.michalcikova@unipo.sk

ACNUR	UNHCR
acuerdo	dohoda, zmluva, kontrakt
a. internacional / tratado internacional	medzinárodná zmluva / dohoda
a. de Shengen	Shengenská dohoda
aculturación	akulturácia
acusación	obvinenie, obžalovanie, obžaloba
acusado	obvinený, obžalovaný
adjudicación	pridelenie, schválenie, prisúdenie
administración (de fronteras)	riadenie, kontrola, správa (hraníc, hraničná správa)
admisión	prijatie (utečenca krajinou)
afluencia	príliv (utečencov)
alternativa de huida interna o principio de traslado	alternatíva vnútroštátneho úteku alebo presídlenia
amnistía	amnestia
amparo	zákonná ochrana
apatrida	osoba bez štátnej príslušnosti, apatrida, apolita
apatridia	situácia, v ktorej sa nachádza osoba bez štátnej príslušnosti

apelación	odvolanie (napr. voči rozhodnutiu)
arbitrario	nezákonný, nespravodlivý, svojvoľný
asilado	azylant
asilo	azyl
- conceder / otorgar a.	- udeliť a.
- denegar / rechazar a.	- zamietnuť / odmietnuť a.
- a. diplomático	- diplomatický a.
- solicitar a.	- žiadať a.
- territorial	- teritoriálny a.
asilar	poskytnúť azyl
asimilación	asimilácia, prispôsobenie
asistencia / ayuda	pomoc / asistencia / podpora / starostlivosť
- a. al desarrollo / a. para el desarrollo	rozvojová pomoc
- a. humanitaria	- humanitárna pomoc
- a. internacional	- medzinárodná pomoc / spoluúčasť
- para los refugiados	- pomoc utečencom
bilateral	bilaterálny
biometría	biometria / biometrické identifikátory
<i>bona fide</i> / buena fe	<i>bona fide</i> (v dobrom úmysle)
cambio de estatuto	zmena štatútu (napr. ak človek so študentskými vízami žiada o udelenie pracovných víz)
candidato	kandidát
- c. rechazado / denegado	- k., ktorému bola zamietnutá žiadosť

carga de pruebas	Predloženie dôkazov (zo strany cudzinca o tom, že spĺňa zákonné podmienky konkrétneho štátu na prijatie
caso humanitario	humanitný prípad
causales de inadmisibilidad	zákonne stanovené dôvody neprijatia žiadateľa
centro	centrum / stredisko / zariadenie
- c. de acogida a refugiados y asilados	centrum pre utečencov a azylantov
- c. de acogida, centro para refugiados	azylové zariadenie / centrum
- c. de alojamiento	ubytovacie zariadenie
- c. de detención	záchytné c.
- centro de estancia (temporal)	(dočasné) pobytové stredisko, pobytový tábor
- c. de recepción	prijímajúce stredisko
cláusula	klausula, doložka
- c. de cesación	cesačná (ukončujúca) klausula
- c. de exclusión	exkluzívna (vylučujúca) klausula
- c. de inclusión	inkluzívna (zahŕňajúca) klausula
comité	Výbor
- Comité Ejecutivo del programa de Alto Comisionado	Výkonný výbor programu Vysokého komisára OSN pre utečencov
- Conclusiones del Comité Ejecutivo sobre la protección internacional	Uznesenia výkonného výboru o medzinárodnej ochrane
condición (estatuto) de refugiado	postavenie (štatút) utečenca
- conceder (determinar), reconocer	- priznať štatút utečenca
- retirar	- zrušiť
contrabando	pašovanie, pašeráctvo
contrabandista / traficante	pašerák, kontrabandista obchodník

control	kontrola, dozor
- de mercancías	- tovaru
- de pasaportes	- pasová
- de personas en fronteras	- osôb na hraniciach krajín
- sanitario	- zdravotná prehliadka
convenio / convención	dohoda, dohovor
Convención contra la Tortura o Penas Crueles, Inhumanos o Degradantes	Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu
Convenio de Dublín / Convenio relativo a la determinación del Estado responsable del examen de la solicitud de asilo presentadas en los Estados miembros de las Comunidades Europeas	Dublinská dohoda / <u>Dohoda</u> určujúca štát zodpovedný za preskúmanie žiadostí o <u>azyl</u> podaných v jednom z členských štátov Európskych spoločností.
Convención para reducir los casos de apatridia	Dohovoru o znižovaní počtu osôb bez štátnej príslušnosti
Convención sobre el Estatuto de los Refugiados / Convención de Ginebra / Protocolo relativo al Estatuto de Refugiado	Dohovor o právnom postavení utečencov / Ženevský dohovor / Ženevská konvencia / Protokol týkajúci sa právneho postavenia utečencov
ciudadanía	občianstvo / občianska príslušnosť
ciudadano	občan
cacción	nátlak / naliehanie / donucovanie
competencia	právomoc / kompetencia
conflicto armado	ozbrojený konflikt
constitución	ústava
contingentes de migrantes	počet migrantov (na určitom mieste, v určitom čase)
crimen	zločin
- c. internacional	- medzinárodný z.
- c. organizado / delincuencia organizada	- organizovaný z.

Cruz Roja	Červený kríž
- Comité Internacional de la Cruz Roja (CICR)	- Medzinárodný výbor Červeného kríža (MVČK)
- Cruz Roja española	- Španielsky červený kríž
- Federación Internacional de Sociedades de la Cruz Roja de la Media Luna Roja	- Medzinárodná federácia spoločnosti Červeného kríža a Červeného polmesiaca
cuarentena	karanténa
cuota / cupo	kvóta
custodia	opatrovníctvo / stráženie / dozor
declaración	vyhlásenie
- d. jurada	prísažné vyhlásenie
decomiso de bienes	konfiškácia / zhabanie / skonfiškovanie majetku
deberes de los refugiados	povinnosti utečencov
defensor del pueblo / mediador	ombudsman / mediátor
demanda	žiadosť / požiadavka / žaloba
demandado	žiadaný / obžalovaný
demandante	žiadateľ / žalobca
demografía /condiciones demográficas	demografia / demografické podmienky
deportación	deportácia / vyhostenie
derecho	právo / nárok
- d. a la unidad familiar	p. na zlúčenie rodiny
- d. a retorno	p. na návrat do krajiny pôvodu
- d. a salir	p. opustiť územie
- d. de asilo	azylové právo, právo požiadať o udelenie

	azylu
- d. de libre circulación	p. slobodného pohybu
- d. humano / humanitario	ľudské p.
- d. internacional consuetudinario	medzinárodné zvykové právo
- d. internacional privado	súkromné medzinárodné právo
- d. internacional público	verejné medzinárodné právo
- derechos civiles y políticos	občianske a politické práva
- derechos de gentes	medzinárodné ľudské práva
- derechos de los refugiados	práva utečencov
derogación	zrušenie práva
desalojo	vysťahovanie
desnaturalización / pérdida de nacionalidad	strata občianstva
desplazados internos	vnútorné presídlené osoby
desplazados externos	osoby, ktoré prekročili vnútornú hranicu krajiny
detención	zadržanie (obmedzenie slobody pohybu)detención
determinación del status de refugiado	určovanie štatútu utečenca
diáspora	diaspora
discriminación	diskriminácia
- d. racial	rasová d.
disturbios	nepokoje
- d. internos	vnútorné n.
- d. externos	vonkajšie n.
documento	dokument, doklad, preukaz

- de identidad / certificado de identidad	identifikačný doklad
- d. de viaje	cestovný d.
- emitir / expedir el d.	vydať d.
- d. falso, falsificado	falošný, falšovaný d.
- titular del d.	držiteľ preukazu / d.
domicilio	bydlisko, pobyt, sídlo
elementos biométricos	biometrické prvky
emigración	emigrácia
emigrante	emigrant
emigrar	emigrovať
engaño / fraude	klamstvo / podvod
entrada / ingreso	vstup
- e. ilegal	ilegálny v.
esclavitud	otroctvo
estado	štát / krajina
- e de la nacionalidad	š., ktorého národnosť osoba prijala
- e. ee origen	pvodný (domovský) štát osoby
- e. / país de tránsito	tranzitný štát / krajina
Estatuto del Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados	Štatút Úradu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov
exclusión	vylúčenie, zamietnutie (žiadosti)
expulsión	vyhostenie
- e. administrativa	administratívne v.
- e. colectiva	skupinové / masové v.

extorsión / chantaje	vydieranie
extradición	vydanie, odovzdanie
extranjero - e. endocumentado / ilegal	cudzinec - cudzinec bez dokumentácie
explotación	vykorisťovanie / využívanie
- e. de niños	v. detí
feminización de la migración	feminizácia migrácie
flujo migratorio	migračná vlna
Fondo Europeo para los Refugiados	Európsky utečenecký fond / Európsky fond pre utečencov / ERF
frontera / límite	hranica
- f. verde	- pozemná h.
- f. marítima	- morská / riečna h.
- paso fronterizo	- hraničný prechod
- f. interior	- vnútorná hranica
- control de f.	- hraničná kontrola
fuga de cerebros	únik mozgov
funcionario consular	konzulárny úradník
funcionario de frontera / policía de frontera /guardia de frontera / policía de extranjeros	pohraničný pracovník, pohraničná polícia
fundados temores de ser perseguida (una persona)	odôvodnený strach z prenasledovania
- fundados temores de ser perseguida por motivos de la raza, la religión, la nacionalidad, la pertenencia a determinado grupo social o las opiniones políticas.	- odôvodnený strach z prenasledovania z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti, z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine, dôvodu zastávania určitých politických názorov

ganancia de cerebros	získanie / príliv mozgov
garantía mínima	minimálna záruka
genocidio	genocída
gestión migratoria	migračná správa / riadenie / vedenie / jednanie / opatrenia
green card / tarjeta de residente permanente	zelená karta / karta oprávňujúca k dlhodobému pobytu v krajine
grupos vulnerables	znevýhodnené skupiny
<i>habeas corpus</i>	zásada <i>habeas corpus</i>
huella dactilar	odtlačok prstu
influjo	príliv / masívna migrácia osôb
- i. ilegal	- ilegálny vstup
- i. legal	- legálny vstup
inmigración	imigrácia / prisťahovalectvo
inmigrante	imigrant / prisťahovalec
integración / asimilación	integrácia / asimilácia
- i. local	- miestna integrácia, (riešenie kedy utečenec zostáva v krajine prvého kontaktu)
introducido ilegal de migrantes	ilegálny prevádzkač
juramento	prísaha / prísahný sľub
jurisdicción	jurisdikcia
- j. territorial	územná j. / teritoriálna j.

<i>Jus cogens / ius cogens</i>	<i>ius cogens</i>
<i>jus sanguinis / ius sanguinis</i>	<i>ius sanguinis</i> (právo krvi)
<i>jus soli / ius soli</i>	<i>ius soli</i> (právo zeme)
legal	legálny
legalización	legalizovanie
legalizar	legalizovať
legítimo	legitímny / platný
libertad de circulación de personas	voľný pohyb osôb
Ley de Extranjería	Cudzinecký zákon
lugar de residencia habitual	miesto zvyčajného pobytu
<i>mala fide / mala fe</i>	<i>mala fide</i> (so zlým úmyslom)
Mandato del ACNUR	Mandát UNHCR (Úloha a funkcie UNHCR ako sú definované v Štatúte UNHCR)
mediación	mediácia
medio de transporte	dopravný prostriedok
menor	neplnoletý, maloletý
- m. no acompañado	- m. bez doprovodu
migración	migrácia
- m. asistida	- podporovaná m. (k migrácii dopomáha vláda alebo jednotlivé organizácie)
- m. clandestina/ oculta/ disimulada	- tajná m. (ak je cudzinec nerešpektuje migračné pravidlá)

- m. de retorno	- návratová m.
- m. económica	- ekonomická, hospodárska migrácia
- m. espontánea	- spontánna m.
- m. forzosa	- nedobrovoľná, násilná, vynútená m.
- m. ilegal	- ilegálna m.
- m. interna	- vnútorná m.
- m. internacional	- medzinárodná m.
- m. laboral	- pracovná m.
- m. masiva	- masívna m.
- m. neta / total	- čistá m. (migračné saldo)
- m. regular	- pravidelná m.
- m. voluntaria	- dobrovoľná m.
migrante	migrant
m. calificado	- kvalifikovaný m.
m. de corto plazo	- krátkodobý m.
m. de largo plazo	- dlhodobý m.
m. económico	- ekonomický m.
m. ilegal	- ilegálny m.
m. por pobreza	- m. z dôvodov chudoby
m. regular / irregular	- pravidelný / nepravidelný m.
minoría	menšina, minorita
m. étnica	- národnostná

Použitá literatúra:

Odkazy na internetové zdroje:

<http://www.acnur.org/t3/que-hace/proteccion/glosario-de-terminos-claves-relativos-a-la-proteccion-internacional-de-los-refugiados/?type=0&uid=1>

http://extranjeros.mtin.es/es/RedEuropeaMigraciones/Glosario_Tesouro/EMN_ES_Glosario_Introduccion.pdf

<http://www.derecho.unc.edu.ar/archivo/intpublico/asilo-garciamontano.pdf>

<http://www.oim.org.co/LinkClick.aspx?fileticket=otpUXt/4YgA=&tabid=104&language=en-US>

<http://www.oim.org.co/LinkClick.aspx?fileticket=otpUXt/4YgA=&tabid=104&language=en-US>

Ministerstvo vnitra ČR. Terminologický slovník Slovník nejčastěji používaných termínů v oblasti azylu a migrace [on-line].

<http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx>

Tento príspevok vznikol v rámci projektu KEGA, číslo 054 - 4 /2011 s názvom *Komunitné tlmočenie v novodobej spoločenskej situácii na Slovensku*.